

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-72/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-9/24-E

Název	Základní škola Přelouč, Masarykovo náměstí 45, okres Pardubice
Sídlo	Masarykovo náměstí 45, 535 01 Přelouč
E-mail	kancelar@zsmn.cz
IČO	48 160 831
Identifikátor	600 096 131
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Lenka Zmítková
Zřizovatel	město Přelouč
Místo inspekční činnosti	Masarykovo náměstí 45, Přelouč Masarykovo náměstí 50, Přelouč
Inspekční činnost na místě	8., 9., 12. a 13. 2. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Přelouč, Masarykovo náměstí 45, okres Pardubice (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny.

V době inspekční činnosti se ve 23 třídách vzdělávalo celkem 504 dívek a chlapců, to je oproti roku 2019 nárůst o 66 žáků a pět tříd. Kapacita školy je nyní využita ze 76 %. Školská poradenská zařízení diagnostikovala speciální vzdělávací potřeby u 41 žáka. Specifikem školy je vysoký počet žáků s odlišným mateřským jazykem, aktuálně jich bylo 87. Činnost školní družiny je organizována ve čtyřech odděleních, do kterých bylo k 31. 10. 2023 přihlášeno 119 žáků, což znamenalo 99 % jejich nejvyššího povoleného počtu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně ve vedení školy, k 1. 8. 2023 byla do funkce jmenována nová ředitelka. Jejím primárním cílem bylo v prvním půlroce monitorování všech oblastí činnosti školy, poznávání jednotlivých řídicích procesů a postupů tak, aby v následujícím období mohlo dojít k jejich optimalizaci či přenastavení. Koncepce rozvoje školy, předložená při konkurzním řízení, je známá pedagogům i podporovaná zřizovatelem. Klade důraz především na kvalitní komunikaci uvnitř školy i vně, na digitalizaci procesů a na motivovaný, spolupracující pedagogický sbor. Ředitelka spolu se svojí zástupkyní, která je ve funkci již delší dobu, na základě hospitační činnosti zjišťují schopnosti a potřeby pedagogů, promýšlejí možnosti delegování pravomocí a úkolů na další pracovníky, zvažují přijetí inovativních opatření.

V oblasti personálního zajištění výuky došlo od roku 2019 k výrazné obměně učitelského kolektivu, která přinesla snížení věkového průměru, ale částečně i míry odborné kvalifikovanosti. Jedné vyučující vysokoškolské vzdělání chybí úplně, další tři si jej v současné době doplňují. V kvalitě výuky se tato skutečnost nijak negativně neprojevila. Ředitelka doložila snahu zajistit i v uvedeném případě vzdělávací proces odborně kvalifikovanou osobou. Vedení školy v souladu s koncepcí rozvoje podporuje spolupráci učitelů a jejich pedagogický rozvoj. Vhodně se podařilo podnítit zájem inspirovat se u kolegů tzv. vzájemnými návštěvami, které přispívají ke zkvalitňování pedagogických postupů. Další vzdělávání bylo dosud ponecháno na vlastní iniciativě pedagogů, kteří mohou vybírat z nabídek různých vzdělávacích institucí. Četnost jejich účasti ani soulad s potřebami školy zatím nebyly sledovány, jedná se o příležitost k rozvoji v dalším období. Získané poznatky jsou ve výuce uplatňovány v různé míře. Do budoucna je plánováno také společné vzdělávání pro celou sborovnu zaměřené na aktuální pedagogická témata.

Částečně se obměnilo i složení školního poradenského pracoviště. Výchovná poradkyně vykonává funkci druhým rokem, doplňuje si specializační studium a úzce spolupracuje se dvěma školními metodičkami prevence. Činnost vychází z aktuálního ročního plánu a z dobře nastaveného preventivního programu, který je pravidelně vyhodnocován. Příležitostí ke zlepšení, kterou ředitelka intenzivně vnímá a snaží se řešit, je rozšíření týmu o školního psychologa či speciálního pedagoga.

Prostorové a materiální podmínky školy jsou na dobré úrovni. V součinnosti se zřizovatelem se daří zvyšovat využitelnost obou budov. Nedávno proběhly stavební úpravy podkrovních prostor v hlavním objektu, kde byly vybudovány nové odborné učebny, v budově 1. stupně vznikla samostatná herna pro další oddělení školní družiny. Uskutečnila se také částečná revitalizace vnitřního prostředí na 2. stupni, které nyní působí motivačně, esteticky. Průběžně se zlepšuje vybavení digitální technikou (notebooky, tablety, 3D tiskárny, dataprojektory), a to i za přispění sponzorských financí jednoho z větších zaměstnavatelů v okolí. Rozvoj pracovních kompetencí spolu s přírodovědnou gramotností posilují nově pořízené vyvýšené záhony v areálu 1. stupně. Nadstandardní jsou prostorové podmínky

školní družiny, každé ze čtyř oddělení má vlastní místnost. Příležitostí ke zlepšení je zde doplnění relaxačních prvků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací proces byl realizován podle nově zpracované verze „Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání“, která je přehledná, pro nově příchozí pedagogy srozumitelná. Vedle předepsaných úprav je v ní integrován obsah dřívějších dodatků a zahrnuje také podrobnější rozřazení učiva fyziky do jednotlivých ročníků. Ve všech třídách vyučování zpestřují rozmanité aktivity situované mimo školu a propojující učivo s běžným životem (např. spolupráce s domovem pro seniory). V souladu s koncepcí rozvoje se žáci zapojují do různých environmentálních programů, aktivně třídí a sbírají odpad.

V úvodu většiny hospitovaných hodin učitelé seznamovali žáky s cíli výuky, někde vyjádřenými místo činnostní formulace tématem probíraného učiva. Zejména na 1. stupni bylo jejich naplnění podporováno vhodnou motivací. V rámci jednotlivých vyučovacích hodin pedagogové účelně kombinovali frontální a samostatnou práci, kterou doplňovali činnostmi ve skupinách či dvojicích, což zvyšovalo účinnost vzdělávacího procesu a bylo zvláště na 2. stupni pozitivním posunem od poslední inspekční činnosti. Probíraná témata byla přiměřeně propojována s reálným životem a s již získanými znalostmi žáků z jiných předmětů. Zájem o učení pedagogové podporovali názornými pomůckami a zčásti i prostřednictvím digitálních technologií. Několikrát bylo zaznamenáno zapojení vlastních mobilních telefonů žáků k procvičování učiva. Nevýhodou bylo, že ne všichni je měli k dispozici, museli tak pracovat ve skupině, čímž se efektivita činnosti snížila. Minimálně byla zařazována vlastní práce s informačními zdroji. Příležitostí ke zlepšení je ve větší míře zařazovat do výuky vyhledávání informací samotnými žáky, vést je k jejich třídění, analýze a aplikaci. V hodinách předkládané úlohy měly zpravidla všechny stejnou úroveň obtížnosti, rychlejší žáci občas dostali pouze další úkol navíc. Někdy chyběla diferenciací náročnosti úloh i s ohledem na žáky s potřebou podpůrných opatření či s odlišným mateřským jazykem, kteří v důsledku jazykové bariéry nechápali zadání. Spolupráce asistentek pedagoga s vyučujícími na 1. stupni byla přínosná, přispívala k učebnímu pokroku žáků. Na 2. stupni součinnost zcela chyběla. Aktivita žáků byla vhodně podněcována využitím zavedených hodnoticích pravidel. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, tím se zvyšovala motivace žáků k dokončení zadané práce. Učitelé jim většinou poskytovali okamžitou zpětnou vazbu o správnosti výsledku, vyhodnocení naplnění cíle výuky se objevilo jen výjimečně. Sebereflexe a sebehodnocení žáků vesměs v závěru proběhlo, formy vyjádření byly různé. Ve všech sledovaných hodinách (až na jednu výjimku) panovala příjemná, přátelská atmosféra, žáci bez obav komunikovali mezi sebou i s učitelem, otevřeně vyjadřovali vlastní názor.

Zájmové vzdělávání probíhá na základě „Školního vzdělávacího programu školní družiny“. Vychovatelky připravují činnosti v souladu s potřebami žáků mladšího školního věku, nechybí čas na odpočinek a relaxaci po dopoledním vyučování. Nabídka aktivit byla dostatečně široká, žáci se mohli věnovat rozvoji zájmů a nadání při různých činnostech i v zájmových kroužcích. Přínosem je zařazovaný pobyt venku. Náměty činností, příprava kulturních akcí a další organizované aktivity přispívají k účelnému využití volného času žáků i prezentaci školy na veřejnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V souvislosti s obměnou pedagogického sboru došlo i k dílčím změnám v hodnocení výsledků vzdělávání. Učitelé je projednávají v rámci pedagogických rad i průběžně při předávání informací mezi kolegy a jsou konzultovány také s rodiči. Úroveň výsledků v jednotlivých předmětech je zřejmá z pravidelného monitorování žákovských vědomostí a dovedností. Informace o naplňování očekávaných výstupů pedagogové evidují formou klasifikace, podrobnější údaje o učebním pokroku žáků jsou zaznamenávány jen podle jejich individuálního uvážení. Příležitostí ke zlepšení do budoucna je věnovat cílenou pozornost individualizaci vzdělávacích aktivit.

Důležitou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávacího procesu poskytuje externí testování, výkony žáků obou stupňů jsou v něm podprůměrné. Možností ke zlepšení je vyhodnocovat problémové segmenty testů za účelem úpravy výukových postupů a zajistit i další komerční testování tak, aby si žáci na danou formu ověřování znalostí zvykli.

V rámci celkového hodnocení na vysvědčení se výsledky žáků oproti minulé inspekční činnosti částečně zlepšily. Na konci 1. pololetí školního roku 2023/2024 prospělo s vyznamenáním celkem 57 % žáků, kteří měli zejména v nižších ročnících na 1. stupni možnost zažít úspěch, což je motivovalo pro další školní práci. Na 2. stupni bylo prospívajících s vyznamenáním 41 %, což je významný 12% nárůst oproti lednu 2019. Pozitivní posun byl potvrzen také sníženým počtem žáků ohrožených školním neúspěchem při přechodu na 2. stupeň. K tomu všemu přispěla výše uvedená změna v personálním obsazení, která přinesla i dílčí změnu stylu výuky. Žákům ohroženým školním neúspěchem (dostatečný a nedostatečný prospěch) pedagogové podle svého uvážení poskytují podporu někdy přímo ve výuce dovysvětlením nejasností, připravují pro ně doučovací aktivity, umožňují opravit si nepovedené písemné ověřování znalostí apod. Příznivou skutečností také je, že tentokrát do této oblasti spadá méně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (42 %). Naopak příležitostí ke zlepšení je podpora žáků s odlišným mateřským jazykem, na 2. stupni jich mezi neúspěšné žáky patřilo 75 %. Škola sice pro ně organizuje týdně dvě až tři hodiny výuky českého jazyka, to ale bez aplikace dalších postupů není dostatečně účinné. Učitelům chybí dovednosti potřebné pro práci s heterogenními třídami jako jsou podpora sounáležitosti a žádoucího chování žáků, důraz na názornost, volba jednoduchého jazyka pro vysvětlení probíraného tématu, ověřování pochopení učiva, využívání kotvicích aktivit, formativního hodnocení atd. Přínosná je spolupráce s Jakub klubem, službou místní charitativní organizace, která pomáhá dětem s odlišným mateřským jazykem či nízkým sociálním statutem překonávat jejich obtížné životní situace. Počet neprospívajících žáků v daném pololetí překročil 3,5 %. Pro další rozvoj bude důležité sledování vzdělávacích výsledků všech žáků vedením školy a působení na pedagogy v oblasti hodnocení, zejména ve smyslu respektování individuálních možností žáků.

Úspěšné osvojování žákovských sociálních a občanských kompetencí dokládá příznivá atmosféra výuky, která nebyla narušována nevhodným chováním žáků. Vytváření pozitivních vzájemných vztahů v třídních kolektivech je podporováno také během výjezdových akcí (např. adaptační kurz pro snazší přestup žáků z 1. na 2. stupeň). S cílem posilovat příznivé klima je pravidelně prostřednictvím externích odborníků zajišťováno sociometrické šetření v třídních kolektivech 6. a 7. ročníku. Školní poradenské pracoviště při identifikaci projevů rizikového chování spolupracuje s rodiči i odborníky z jiných institucí. Za porušení daných pravidel jsou v případě potřeby udělována výchovná opatření, za dosažené výsledky a reprezentaci školy pak pochvaly.

Závěry

Vývoj školy

- od poslední inspekční činnosti došlo ke změně ve funkci ředitelky školy
- zvýšil se počet žáků a tříd
- obměnil se pedagogický sbor, což přineslo dílčí změnu stylu výuky a pozitivně se odrazilo v hodnocení výsledků vzdělávání
- průběžně se zlepšují materiální podmínky vzdělávání, které zefektivňují výuku jednotlivých předmětů

Silné stránky

Základní škola

- pozitivní nestresující atmosféra vzdělávacího procesu, jež podporuje u žáků pocit bezpečí při vzdělávání (2.2)
- nastavení spolupráce pedagogů formou tzv. vzájemných návštěv, což přispívá ke zkvalitňování pedagogických postupů (3.3)
- kvalitní úroveň výuky na 1. stupni vyznačující se vhodnou motivací, využitím mezipředmětových vztahů, propojením probíraných poznatků s praktickým životem (4.1)

Školní družina

- prostorové podmínky podporují efektivitu zájmového vzdělávání (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- minimální využití různých informačních zdrojů pro vlastní bádání a objevování žáků v rámci výuky nepodporuje práci s informacemi, jejich vyhledávání, třídění, analýzu a aplikaci (4.2)
- malá míra diferenciací a individualizace výuky vzhledem k žákům celého spektra nadání a potřeb (zejména na 2. stupni těch s odlišným mateřským jazykem) neumožňuje účinné využití jejich učebního potenciálu (4.3)
- nedostatečné sledování a vyhodnocování vzdělávacích výsledků žáků pedagogy a vedením školy (5.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- organizovat pravidelné vzdělávací akce na aktuální pedagogická témata společně pro všechny pedagogy
- využívat všechny dostupné informační zdroje pro objevování nových poznatků samotnými žáky
- vybavit školní družinu nábytkem vhodným k relaxaci žáků

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 8. 2. 2024
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný ve školním roce 2023/2024
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný ve školním roce 2023/2024
4. Školní matrika – školní rok 2023/2024
5. Školní řád ze dne 20. 9. 2023
6. Vnitřní řád školní družiny ze dne 2. 10. 2023
7. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2023/2024
8. Třídní knihy - školní rok 2023/2024
9. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2022/2023
10. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2022/2023, 2023/2024
11. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování - školní rok 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

Mgr. Hana Rozsypalová, školní inspektorka

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

8. 3. 2024